

Skatteverkets riktade kontrollinsats mot miningdatorhallar

Diarienummer: 8-2868085 | 2024-04-15

Skatteverkets riktade kontrollinsats mot miningdatorhallar

Innehållsförteckning

1	Slutsatser - sammanfattning	2
2	Bakgrund.....	2
3	Kontrollinsatsen och utmaningar i Skatteverkets utredningar.....	3
4	Resultat.....	3
4.1	Resultat i siffror.....	3
4.2	Ett uppmärksammat tillvägagångssätt	4
4.3	Risk för penningtvätt kopplad till miningdatorhallar.....	5
4.4	Exempel på genomförda utredningar	5
4.4.1	Exempel 1 – Datorhall AB.....	5
4.4.2	Exempel 2 – Datacenter AB.....	6

1 Slutsatser - sammanfattning

- Skatteverkets kontrollinsats mot miningdatorhallar under åren 2020 – 2023 har lett till skatteändringar om sammanlagt 990 miljoner kronor. Insatsen har genomförts inom ramen för Skatteverkets uppdrag att motverka systematiserade angrepp mot skattesystemet.
- I skatteutredningarna har Skatteverket haft svårt att få konkreta och trovärdiga uppgifter från företrädare för datorhallarna om vem som använder datorerna och vilken verksamhet som faktiskt bedrivs i datorhallarna.
- Oseriösa aktörer har skattemässiga incitament att dölja sin miningverksamhet. Genom att påstå att de bedriver momspliktig verksamhet kan de få skattefördelar på felaktiga grunder.
- I utredningarna har det kommit fram att flera bolag använder ett liknande tillvägagångssätt. Syftet med detta tillvägagångssätt är dels att på felaktiga grunder tillskansa sig skattepengar från staten dels att inte uppfylla skyldigheten att betala skatt.
- Det finns stor risk att miningverksamhet utnyttjas för penningtvätt eftersom verksamheten inte omfattas av penningtvättslagens skyldigheter och därmed inte heller av myndigheternas tillsyn. Det finns även en påtaglig risk för skattebortfall genom oredovisade försäljningar av de framställda enheterna av kryptovalutor.

2 Bakgrund

Mining är en process där det skapas nya enheter av en kryptovaluta, exempelvis Bitcoin och Monero. De skapade enheterna är helt nya och kan användas för att betala för varor och tjänster precis som när man betalar med kontanter.

Vid mining används oftast specialbyggda datorer för att verifiera överföringar av enheter av en kryptovaluta. Det betyder att miningdatorerna ska se till att varje enhet av kryptovaluta inte kan kopieras för att användas vid fler än ett tillfälle i ett bedrägligt syfte. Med andra ord kan man säga att datorerna ersätter bankernas kontrollfunktion av överföringar när det gäller kryptovalutor.

För att verifiera överföringar av kryptovalutor tävlar miningdatorer i att hitta lösningen till komplicerade matematiska problem vilka kräver tunga beräkningar från datorerna. En dator med högre kapacitet att skapa datorkraft för att utföra beräkningar har större chans att räkna fram lösningarna och därmed verifiera överföringarna. Den som lyckas verifiera överföringarna får en belöning i form av nya enheter av en kryptovaluta.

3 Kontrollinsatsen och utmaningar i Skatteverkets utredningar

Skatteverket har genomfört en kontrollinsats mot miningdatorhallar från 2020 till 2023. Kontrollinsatsen har genomförts inom ramen för Skatteverkets uppdrag att motverka systematiserade angrepp mot skattesystemet.

I nästan alla utredningar har Skatteverket haft utmaningar med att definiera vem som använder datorerna och vilken verksamhet datorhallarna faktiskt bedriver. Skatteverkets utredningar visar att vissa miningdatorhallar har lämnat vilseledande och/eller ofullständiga verksamhetsbeskrivningar till myndigheterna. En trolig anledning till det kan vara att det finns skatteincitament för företrädarna för miningdatorhallarna att påstå att de endast säljer momspliktiga tjänster, i stället för att uppge att de bedriver miningverksamhet.

Försäljning av momspliktiga tjänster ger rätt till avdrag för ingående moms vilket är en skillnad mot mining av kryptovalutor som inte är en momspliktig verksamhet och därför inte ger rätt till avdrag för ingående moms. Genom vilseledande och/eller ofullständiga verksamhetsbeskrivningar kan oseriösa aktörer felaktigt dra av ingående moms trots att de inte har rätt att göra avdrag. Genom att ange att de säljer tjänster kan de även undvika att betala utgående moms på sina importerade miningdatorer vilket krävs av den som bedriver miningverksamhet. Därtill kan de även låta bli att redovisa de enheter av kryptovaluta som de skapar och genom det undkomma inkomstbeskattning.

4 Resultat

4.1 Resultat i siffror

Inom ramen för kontrollinsatsen har Skatteverket utrett 21 bolag. Det har fattats beslut om skatteändringar i 18 av dessa bolag. Skatteändringarna uppgår till sammanlagt 990 miljoner kronor. I beloppet ingår momsändringar om sammanlagt 932 miljoner kronor och skattetillägg om cirka 57,9 miljoner kronor.

I tabellen nedan har Skatteverket sammanställt skatteändringarna för respektive period,

Ändringskategori	Före 2020	2020	2021	2022	Summa
Moms (in och ut), kr	320 066 431				320 066 431
Ingående moms, kr		18 216 008	230 990 503	285 006 992	534 213 503
Utgående moms, kr		1 425 578	79 751 701	- 3 112 649	78 064 630
Skattetillägg, kr	12 441 399	1 192 232	22 673 980	21 600 212	57 907 823
Totalt, kr:					990 252 387

Tio av Skatteverkets beslut har överprövats av högre instanser. I samtliga processer, utom i två fall, har domstolen avslagit bolagens överklaganden. Vid ett tillfälle har förvaltningsrätten delvis bifallit ett bolags överklagande och vid ett annat tillfälle har förvaltningsrätten bifallit ett bolags överklagande i sin helhet. Beloppen ovan är justerade med hänsyn till domsluten.

4.2 Ett uppmärksammat tillvägagångssätt

Skatteverket har uppmärksammat att vissa bolag som bedriver verksamhet i miningdatorhallar använder ett särskilt tillvägångssätt. Detta får till följd att bolagen får skattefördelar på felaktiga grunder samt att Skatteverkets kontroller försvåras.

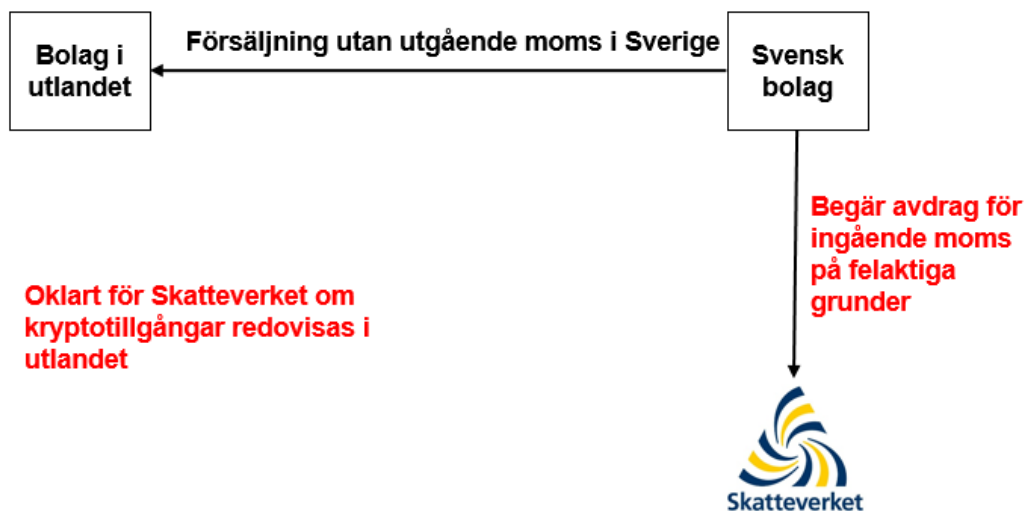
Det går till så att ett bolag registreras i Sverige för att bedriva verksamhet i datorhallar. I kommunikationen med Skatteverket döljer dock bolagets företrädare det huvudsakliga syftet med verksamheten, det vill säga att bedriva mining av kryptovalutor. Företrädaren påstår att bolaget ska bedriva en annan typ av verksamhet, exempelvis försäljning av tjänster i form av datorkraft till kunder i utlandet.

Ett annat bolag etableras i utlandet och får därmed sin juridiska hemvist förlagd utanför Sverige. Syftet är att det ska verka som om det utländska bolaget köper tjänster från det svenska bolaget. Försäljning av tjänster från svenska bolag till utländska kunder är, till skillnad från miningsverksamhet, momspliktig verksamhet som ger rätt till avdrag och återbetalning av ingående moms.

Genom detta tillvägångssätt kan oseriösa aktörer dra av ingående moms under oriktiga förutsättningar. De kan även undvika att betala utgående moms på importerade miningdatorer som de skulle ha behövt betala om de hade uppgett att de bedriver miningsverksamhet. De skapade enheterna av kryptovaluta redovisas inte i Sverige. Det är oklart för Skatteverket om kryptotillgångarna och eventuell försäljning av dessa redovisas i utlandet.

Det beskrivna tillvägagångssättet leder till att skatteintäkter försvinner ur landet i form av felaktiga utbetalningar av ingående moms, obetald utgående moms och oredovisade kryptotillgångar.

I diagrammen nedan har Skatteverket visualiserat det tillvägångssätt som har beskrivits ovan.

4.3 Risk för penningtvätt kopplad till miningdatorhallar

För de finansiella verksamheter som omfattas av penningtvättslagen innebär det omfattande skyldigheter att kontrollera och dokumentera transaktioner för att försöka förhindra penningtvätt. Myndigheterna utövar också tillsyn över dessa finansiella verksamheter för att se till att de följer penningtvättslagens regler.

När det gäller miningverksamhet finns det inga skyldigheter att dokumentera vilka kryptovalutor som skapas, vem som tar del av dem eller i vilket syfte de används. Ytterligare ett problem är att aktörer kan importera miningdatorer utan att behöva styrka hur inköpen av datorerna har finansierats vilket kan medföra risk för penningtvätt. Därtill används miningdatorerna för att framställa kryptovaluta som myndigheter har svårt för att spåra och då finns även en påtaglig risk för skattebortfall genom oredovisade försäljningar av kryptovaluta.

4.4 Exempel på genomförda utredningar

I detta avsnitt presenterar Skatteverket exempel på två utredningar som genomförts i samband med kontrollinsatsen. Syftet är att visa hur svårt det är för Skatteverket att få konkreta och trovärdiga uppgifter från företrädare för datorhallar om vem som använder datorer och vilken verksamhet som faktiskt bedrivs i datorhallar.

I exemplen nedan har Skatteverket valt fiktiva namn för bolagen.

4.4.1 Exempel 1 – Datorhall AB

Datorhall AB har uppgett för Bolagsverket att det ska bedriva verksamhet inom konsultation och drift av datorhallar. Det har även uppgett att det ska utveckla nya produkter inom högpresterande datorer.

Under utredningens gång har det kommit fram att Datorhall AB har haft en kund, ett utländskt bolag. Denna utländska kund har ett närstående förhållande till Datorhall AB. I verksamheten har Datorhall AB använt datorer, som är speciellt utformade för mining av kryptovalutor. I början av utredningen har Datorhall AB beskrivit sin verksamhet i generella termer. I ett senare skede av utredningen har Datorhall AB uppgett att det använder sina datorer i forskningssyfte utan att kunna styrka detta påstående med tillförlitliga underlag.

Skatteverket har gjort bedömningen att Datorhall AB inte styrkt att det bedriver sådan verksamhet som ger avdragsrätt för ingående moms. Skatteverket har därför nekat avdrag för ingående moms med 7,4 miljoner kronor.

Beslutet har överprövats av förvaltningsrätten som gjort samma bedömning som Skatteverket. Förvaltningsrätten konstaterar att det är anmärkningsvärt att Datorhall AB inte öppet har redogjort för den verksamhet som det påstår sig bedriva, utan fortlöpande har utvecklat sina uppgifter allteftersom Skatteverket har ifrågasatt bolagets verksamhet. Enligt förvaltningsrätten är det särskilt anmärkningsvärt att Datorhall AB inledningsvis har uppgett att det inte känner till vad den utländska kundens verksamhet består i. Datorhall AB förväntas ha god insyn i detta på grund av det närstående förhållande som råder mellan bolaget och den utländska kunden.

Datorhall AB överklagade förvaltningsrättens dom till kammarrätten som avslag överklagandet.

4.4.2 Exempel 2 – Datacenter AB

Datacenter AB har uppgett för Bolagsverket att det ska bedriva verksamhet inom databehandling och till Skatteverket har det sagt att verksamheten består av försäljning av datorkraft. Datorkraften ska huvudsakligen användas för att skapa grafiska filmer och för att stödja artificiell intelligens.

I denna utredning har Skatteverket hämtat in Datacenter ABs webbhistorik och chattmeddelanden mellan olika representanter för bolaget.

Skatteverkets har analyserat webbhistoriken som visar de webbsidor som Datacenter AB har besökt. Analysen har visat att 93 procent av bolagets sökningar kan kopplas till mining, medan mindre än 1 procent kan kopplas till den verksamhet bolaget påstår att det huvudsakligen bedriver, till exempel skapande av grafiska filmer.

Chattmeddelanden mellan olika representanter för Datacenter AB visar att det är mining som bedrivs. Bland annat har vinsten från miningen diskuterats. De tillfällen grafiska filmer eller artificiell intelligens har nämnts i chattmeddelanden är i samband med diskussioner om hur miningen kan döljas och myndigheterna vilseledas.

Som ett exempel har det i ett chattmeddelande diskuterats att Finansinspektionen och Naturvårdsverket vill förbjuda mining. I detta sammanhang har en representant från Datacenter AB skrivit följande (översatt från engelska):

- ”Hur datorer används kan aldrig kontrolleras så de kan förbjuda det hur mycket de vill, det kommer inte att göra någon skillnad.”

Några dagar senare skriver en annan representant för Datacenter AB:

-- ”Ja och krypto kommer att vara det sista ord vi kommer nämna för någon från dag ett. Vi är ett datacenter med verksamhet och datorer som kunder använder för grafiska filmer och artificiell intelligens”.

Skatteverket har efter utredningen nekat Datacenter ABs begärda avdrag för ingående moms och därmed har bolagets skulder till staten ökat med 7,8 miljoner kronor. Skatteverket har även avregistrerat bolaget för moms eftersom utredningen visar att det inte bedriver en momspliktig verksamhet.